

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Андрушівського ліцею №1
Андрушівської міської ради
Бердичівського району
Житомирської області

на 2023 – 2024 *навчальний рік*

СХВАЛЕНО

рішенням педагогічної ради школи

Протокол № 1 від 29.08.2023

Голова педагогічної ради _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор О.М.

НАДАНО ЧИННОСТІ ТА ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ № 33 від 29.08.2023

ЗМІСТ

I. ПРИЗНАЧЕННЯ ЛЦЕЮ ТА ЗАСІБ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ.....	3
II. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	5
III. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ.....	6
IV. МОДЕЛЬ ВИПУСКНИКА ЛЦЕЮ.....	7
V. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ.....	8
VI. НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ.....	9
VII. НАВЧАЛЬНІ (МОДЕЛЬНІ НАВЧАЛЬНІ) ПРОГРАМИ.....	15
VIII. РЕКОМЕНДОВАНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАСТОСУВАННЯ В НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	24
IX. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ.....	29
ДОДАТОК 1.....	37
ДОДАТОК 2.....	38

Метою Андрушівського ліцею №1, який забезпечує здобуття повної загальної середньої освіти, є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

У відповідності до чинного законодавства ліцей здійснює освітній процес за рівнями загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти:

I ступінь - початкова освіта;

II ступінь - базова середня освіта;

III ступінь - профільна середня освіта.

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети, а тим самим і призначення ліцею, забезпечується через формування, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

II. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма Андрушівського ліцею 1 Андрушівської міської ради (далі – Освітня програма) розроблена:

- для I ступеня (1-4 класи, початкова освіта) – відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87;
- для II ступеня (5-6 клас, адаптаційний цикл базової середньої освіти) – на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від _____ ;
- для II ступеня (7-11 класи, базова середня освіта) – на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»;
- для III ступеня (10-11 класи, профільна середня освіта) – на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання для здобуття початкової освіти, базової середньої освіти та профільної середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції;
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм.

Освітня програма включає:

- навчальні плани для кожного рівня (циклу) здобуття повної загальної середньої освіти;
- перелік навчальних (модельних навчальних) програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Освітня програма розроблена на основі Типової освітньої програми, відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Під час розроблення Освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладів освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

ІІІ. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової, базової середньої та профільної освіти за інших умов.

IV. МОДЕЛЬ ВИПУСКНИКА ЛЦЕЮ

Випускник ліцею – це особистість, патріот та інноватор.

- Цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення;
- Патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення;
- Інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя.

Освічені українці, усебічно розвинені, відповідальні громадяни і патріоти, здатні до інновацій – ось загальна формула, до якої прагне школа і наша є не винятком. Стоячи на порозі великих змін, ми приймаємо їх і будуємо формулу «випускника» по максимуму, тому що віримо: ось хто поведе Україну в XXI століття.

Сучасний світ складний. Дитині недостатньо дати лише знання. Ще необхідно навчитися користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними установками учня, формують його життєві компетентності, необхідні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Кожну з них діти набуватимуть послідовно, поступово під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

- уміння читати і розуміти прочитане;
- уміння висловлювати думку усно і письмово;
- критичне мислення;
- здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- ініціативність;
- творчість;
- уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення;
- уміння конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект;
- здатність до співпраці в команді.

Основою такої моделі є Концепція Нової української школи.

V. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти складає 1610 годин/навчальний рік: для 1-х класів – 770 годин/навчальний рік, для 2-х класів – 840 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти складає 1750 годин/навчальний рік: для 3-х класів – 875 годин/навчальний рік, для 4-х класів – 875 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані Андрушівського ліцею №1 I ступеня.

Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти (5-6 класах), рекомендовану, мінімальну та максимальну кількість навчальних годин за освітніми галузями та роками навчання визначено відповідно до базового навчального плану (додаток 23 Державного стандарту базової середньої освіти).

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 3430 годин/навчальний рік: для 7-х класів – 1120 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1155 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1155 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані Андрушівського ліцею №1 II ступеня.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік, для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані Андрушівського ліцею №1 III ступеня.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані Андрушівського ліцею №1 не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної типовими навчальними планами, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

VI. НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ

Навчальний план *I ступеня (1-2 класи)*

Андрушівського ліцею №1 з навчанням українською мовою відповідно до Державного стандарту початкової освіти (2018), Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743).

Освітні галузі	Навчальні предмети	Інваріативний складник	
		1 кл.	2 кл.
Мовно-літературна	Навчання грамоти (інтегрований курс)	7/245	7/245
	Українська мова		
	Читання		
Іншомовна	Англійська мова	2/70	3/70
Математична	Математика	4/140	4/140
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язберезувальна галузі	Я досліджую світ (інтегрований курс)	3/105	3/105
Технологічна	Дизайн і технології (інтегрований курс)	1/35	1/35
Інформатична	Інформатика	-	1/35
Мистецька	Мистецтво (інтегрований курс)	2/35	2/35
Фізкультурна	Фізична культура	3/105	3/105
	Усього	22/770	24/840
		Варіативний складник	
	Додаткові години	1/35	1/35
	Загальнорічна кількість навчальних годин	805	875
	Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня	20/700	22/770

Навчальний план *I ступеня (3-4 класи)*

Андрушівського ліцею №1 з навчанням українською мовою
відповідно до Державного стандарту початкової освіти (2018),
Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої
освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом
Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743)

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Інваріантний складник	
		3 кл.	4 кл.
Мовно-літературна	Українська мова	3.5/122.5	3.5/122.5
	Літературне читання	3.5/122.5	3.5/122.5
Іншомовна	Англійська мова	3/105	3/105
Математична	Математика	5/175	5/175
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі	Я досліджую світ (інтегрований курс)	3/105	3/105
Технологічна	Дизайн і технології (інтегрований курс)	1/35	1/35
Інформатична	Інформатика	1/35	1/35
Мистецька	Мистецтво (інтегрований курс)	2/70	2/70
Фізкультурна	Фізична культура	3/105	3/105
	Усього		
<i>Варіативний складник</i>			
	Додаткові години	1/35	1/35
	Загальнорічна кількість навчальних годин	26/910	26/910
	Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня	23/805	23/805

Навчальний план початкової школи зорієнтований на роботу за п'ятиденним робочим тижнем.

Введено додатковий час з варіативної складової на підсилення предмету «Навчання грамоти» в 1 класі – 1 година на тиждень, у 2-4 класах збільшено години для предметів мовно-літературної освітньої галузі: у 2 класі – по 0,5 години на тиждень до «Читання» та «Українську мову», у 3-4 класах – по 0,5 години на тиждень до «Української мови» та «Літературного читання»

Навчальний план *II ступеня (5 клас)*

Андрушівського ліцею №1 з навчанням українською мовою
відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (2020),
типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти
(згідно з додатком 3 до наказу МОН України №235 від 19.02.2021р.)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Інваріативний складник
		5 клас
Мовно-літературна Іншомовна	Українська мова	4,5/157,5
	Українська література	2/70
	Зарубіжна література	1,5/52,5
	Німецька мова	2/70
	Англійська мова	3/105
Математична	Математика	5/175
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2/70
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1,5/52,2
	Вчимося жити разом	
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Досліджую історію та суспільство»	1/35
Інформатична	Інформатика	1,5/52,5
Технологічна	Технології	2/70
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2/70
Фізична культура	Фізична культура	3/105
	Усього	28/980
		Варіативний складник
	Додаткові години	2/70
	Загальнорічна кількість навчальних годин	28/980
	Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня	28/980

З метою розвитку культурної обізнаності та самовираження та комунікативної компетентності здобувачів освіти, з варіативного складника збільшено навчальне навантаження по 0,5 години на тиждень предметів «Зарубіжна література» та «Англійська мова».

Навчальний план *II ступеня (6 клас)*

Андрушівського ліцею №1 з навчанням українською мовою
відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (2020),
типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти
(згідно з додатком 3 до наказу МОН України №235 від 19.02.2021р.)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Інваріативний складник
		6 клас
Мовно-літературна Іншомовна	Українська мова	4,5/157,5
	Українська література	2/70
	Зарубіжна література	1,5/52,5
	Німецька мова	2/70
	Англійська мова	3/105
Математична	Математика	5/175
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2/70
	Географія	2/70
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1,5/52,2
	Вчимося жити разом	
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Досліджую історію та суспільство»	2/70
Інформатична	Інформатика	1,5/52,5
Технологічна	Технології	2/70
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2/70
Фізична культура	Фізична культура	3/105
	Усього	31/1085
		Варіативний складник
	Додаткові години	2/70
	Загальнорічна кількість навчальних годин	31/108-5
	Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня	31/1085

Навчальний план II ступеня (7-9 класи)

Андрушівського ліцею №1 з навчанням українською мовою
відповідно до таблиці 1 до наказу МОН України №405 від 20.04.2018 року

Освітні галузі	Навчальні предмети	Інваріантна частина		
		7	8	9
Мови і література	Українська мова	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2
	Англійська мова	2	2	2
	Німецька мова	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільствознавство	Всесвітня історія. Історія України (інтегрований курс)			
	Історія України	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1
	Основи правознавства			1
Естетична культура	Музичне мистецтво	1	1	
	Образ. мистецтво	1		
	Мистецтво			1
Математика	Математика			
	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природознавство	Природознавство			
	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	1,5
	Фізика	2	2	3
	Хімія	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3
Всього		29+3	29,5+3	31+3
	<i>Варіативна</i>			
	Курси за вибором, факультативи:			
	Українська мова		1	1
	Історія рідного краю	0,5		
	Хімія	0,5		
	Англійська мова	1	1	1
	Художня культура		0,5	

Гранично допустиме навантаження	32	33	33
Сумарне навантаження	31	32	33

Навчальний план базової середньої освіти зорієнтований на роботу за п'ятиденним робочим тижнем.

Введено додатковий час з варіативної складової:

- у 7 класах: з метою формування у здобувачів освіти ініціативності та підприємливості введено курс за вибором «Дизайн і технології» (7 клас - 1 година на тиждень), а також з метою розвитку соціальної та громадянської компетентностей введено курс за вибором «Українознавство» (7 клас - 1 година на тиждень);
- у 8-9 класах: з метою допрофільної підготовки учнів виділено години креслення (8 клас – 1 година на тиждень, 9 клас – 1 година на тиждень); з метою розвитку інформаційно-цифрової компетентності введено курс за вибором «Основи медіаграмотності» (8 клас - 1 година на тиждень); з метою розвитку соціальної та громадянської компетентностей введено курс за вибором «Культура добросусідства» (9 клас - 1 година на тиждень).

Навчальний план *III ступеня*

Андрушівського ліцею №1 з навчанням українською мовою відповідно до таблиці 1 наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408

(у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 зі змінами)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Інваріантна частина	
		10	11
Мови і література	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Іноземна мова (англійська)	2	2
	Іноземна мова (німецька)	2	2
	Зарубіжна література	1	1
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Громадянська освіта	2	
	Мистецтво		
Математика	Математика	3	3
Природознавство	Екологія		
	Біологія	2	2
	Географія	1,5	
	Фізика	3	4
	Астрономія		
	Хімія	1,5	2
	Основи економіки		
Здоров'я і фізична культура	Інформатика		
	Фізична культура	3	3
	Захист України	1,5	1,5
	Креслення		1
Профільне навчання	Технології (Автосправа)	3	3
Всього		29+3	28+3
<i>Варіативна</i>			
Українська мова			1
Математика		2	2
Англійська мова		1	1
Німецька мова			
Хімія		0,5	
Історія України		0,5	
Технології		1	1

Гранично допустиме навантаження	33	33
Сумарне навантаження	37	36

Навчальний план для 10-11 класів зорієнтований на роботу за п'ятиденним робочим тижнем. Введено додатковий час з варіативної складової:

- у 10 класі з метою якісного засвоєння програмового матеріалу, виділено додаткові години на вивчення предметів: математика (1 година на тиждень), та захист Вітчизни (0,5 години на тиждень);
- у 11 класі з метою якісного засвоєння програмового матеріалу, виділено додаткові години на вивчення предметів: математика (1 година на тиждень), історія України (0,5 години на тиждень), захист Вітчизни (0,5 години на тиждень).

VII. НАВЧАЛЬНІ (МОДЕЛЬНІ НАЧАЛЬНІ) ПРОГРАМИ

Інваріантна складова

I ступінь

1. Зміст навчальних програм предметів та інтегрованих курсів, види навчальної діяльності учнів, рекомендовані для використання в освітньому процесі першого циклу початкової школи реалізовано згідно Типової освітньої програма, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко (для 1-2 класів), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України 08.10.2019 №1272.

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1-2-dodatki.pdf>

2. Зміст навчальних програм предметів та інтегрованих курсів, види навчальної діяльності учнів, рекомендовані для використання в освітньому процесі другого циклу початкової школи реалізовано згідно Типової освітньої програма, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко (для 3-4 класів), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України 08.10.2019 №1273.

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2020/11/20/Savchenko.pdf>

II ступінь

1. Модельні навчальні програми, які використовують педагоги ліцею були розроблені окремо для кожного циклу, а саме – для 5 класу – адаптаційного циклу (5-6 класи). Модельні навчальні програми для 5 класу обрано з Додатку 5 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України 19.02.2021 №235.

<https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/602/fd3/0bc/602fd30bccb01131290234.pdf>

Назва навчального предмета	Назва модельної програми	Автор чи авторський колектив	Покликання на документ
Українська мова	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти		
Українська література	Модельна навчальна програма «Українська література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти		
Зарубіжна література	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти		
Англійська мова	Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти		
Математика	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти		
Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти		
Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	Модельна навчальна програма «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Гущина Н.І., Василяшко І.П	

Вчимися жити разом	Модельна навчальна програма «ВЧИМОСЯ ЖИТИ РАЗОМ. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти		
Інтегрований курс «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти»	Модельна навчальна програма «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти. 5–6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти		
Інформатика	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти		
Технології	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти		
Інтегрований курс «Мистецтво»	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти		
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Педан О.С., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М.	

2. Навчальні програми предметів та інтегрованих курсів, рекомендовані для використання в освітньому процесі для 7-9 класів обрано з переліку наведеного у додатку 18 до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 та затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407.

Предмет	Назва програми	Клас	Гриф	Покликання на документ
Українська Мова	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи»	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Українська Література	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи»	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Іноземна мова (англійська)	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5 – 9 класи Англійська мова Німецька мова Французька мова Іспанська мова	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Зарубіжна література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» (колектив авторів, керівник колективу Ніколенко О.М.)	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Історія України	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія 5-9»	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Всесвітня історія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Всесвітня історія. 7-9 класи	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	

Всесвітня історія. Історія України (Інтегрований курс)	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія 5-9»		Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Основи правознавства	Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Ремех Т.О. Муза О.В., Євтушенко Р.І., Сутковий В.Л., Зорнік Т.Є., Лоха Л.О., Силенко В.В.)	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Образотворче мистецтво(6-7) Музичне мистецтво(6-7) Мистецтво (8-9)	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво. 5-9 класи»	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Математика Алгебра (7-9) Геометрія (7-9)	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5–9 класи» (колектив авторів)	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» (колектив авторів)	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Географія	Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Географія.	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Фізика	Фізика. 7-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Хімія	Хімія 7–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	

Трудове Навчання	Трудове навчання. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5–9 класи» (для учнів, які вивчали інформатику в 2-4 класах) (колектив авторів)	7-8	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Основи здоров'я	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Основи здоров'я. 5-9 класи» (колектив авторів)	7-9	Наказ МОН від 07.09.2017 № 804	
Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи» (авт. М. В. Тимчик, Є. Ю. Алексейчук, В. В. Деревянко, Т. А. Дмитрієва, Е. А. Єрмоєнко, І. Р. Захарчук, О. М. Лакіза, В. О. Сілкова)	7-9	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	

III ступінь

Навчальні програми предметів та інтегрованих курсів, рекомендовані для використання в освітньому процесі для 6-9 класів обрано з переліку наведеного у додатку 18 до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 та затверджені наказами МОН від 23.10.2017 № 1407, від 21.02.2019 № 236, від 24.11.2017 № 1539.

Предмет	Назва програми (автор)	Клас	Гриф	Покликання на документ
Українська мова	Навчальна програма "Українська мова (рівень стандарту). 10-11 класи"	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	
Українська Література	Навчальна програма "Українська література (рівень стандарту). 10-11 класи"	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	

Іноземна мова (англійська)	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи Іноземна мова Рівень стандарту Академічний рівень Профільний рівень	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	
Зарубіжна Література	Зарубіжна література. Рівень стандарту	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	
Історія України	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України 10-11 класи»	10-11	Наказ МОН від 21.02.2019 №236	
Всесвітня історія	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Всесвітня історія. 10-11 (рівень стандарту)	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	
Громадянська освіта	Навчальна програма "Громадян-ська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту)" (Тамара Бакка, Наталія Беца, Поліна Вербицьк, Оксана Волошенюк, Раїса Євтушенко, Тетяна Мелещенко, Олександр	10	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	
Мистецтво	Навчальна програма для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти "Мистецтво. 10-11 клас" (рівень стандарту)	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	
Алгебра і початки аналізу Геометрія	Навчальна програма "Математика (рівень стандарту). 10-11 класи"	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	
Біологія і екологія	Біологія і екологія. 10-11 класи (рівень стандарту) навчальна програма для закладів загальної середньої освіти	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	

Географія	Географія. 10-11 клас. Рівень стандарту	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	
Фізика	«Фізика» (рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу Національної академії педагогічних наук під керівництвом Локтєва В.М.	10-11	Наказ МОН від 24.11.2017 № 1539	
Астрономія	«Астрономія» (рівень стандарту, авторський колектив під керівництвом Яцківа Я.Я.)	10-11	Наказ МОН від 24.11.2017 № 1539	
Хімія	Хімія. 10-11 класи (рівень стандарту) навчальна програма для закладів загальної середньої освіти (колектив авторів)	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	
Інформатика	Навчальна програма "Інформатика (рівень стандарту). 10-11 класи"	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	
Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 10-11 класи» (рівень стандарту) (авт. М.В. Тимчик, Є.Ю. Алексейчук, В.В. Деревянко, В.М. Єрмолова, В.О.Сілкова)	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	
Захист України	Навчальна програма «Захист України» для навчальних закладів системи загальної середньої освіти (рівень стандарту) (колектив авторів)	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	

Варіативна складова

Предмет	Назва програми (автор), рік видання	Клас	Видавництво	Гриф	Покликання на документ
Дизайн і технології	Навчальна програма курсу за вибором «Дизайн і технології», Антошкін П.В., Терещук Б.М., Тарара А.М., 2019р.	7	Інститу педагогіки НАПН України	Лист ІМЗО від 25.09.2019 №22.1/12-Г-906	
Українознавство	Українознавство, 5–11 класи: навчальна програма з курсу за вибором «Українознавство» для закладів загальної середньої освіти України / авт.- укл.: А. Ціпко, Т. Бойко, С. Бойко, О. Газізова. Київ, 2020.	7	Науково-дослідний інститут українознавства	Лист МОН України від 10.08.2020 № 1/11-5310	
Цифрова та медіаграмотність	Навчальна програма курсу за вибором «Цифрова та медіа грамотність» (авт.Саражинська Н.А., Якуба С.Ю.), 2018р.	8		Лист ІМЗО від 29.03.2018 №22.1/12-Г-184	
Креслення	Програма курсу за вибором «Креслення в школі». Солодуха Я.Т.	8-9	Київської ОПОПК	Лист ІМЗО від 08.11.2019 №22.1/12-Г-1055	
Культура добросусідства	Комплект програм спеціального інтегрованого курсу для закладів освіти України / [авторський колектив під керівництвом М. А. Араджионі], 2018р	9	ТОВ «ЛітМір» ISBN 978-617-7467-03-7	Лист ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України № 22.1/12-Г-366 від 15.06.2018 р.	

VIII. РЕКОМЕНДОВАНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАСТОСУВАННЯ В НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства. Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, пресконференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультації, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих

предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створенні умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створенні вчителями персональні предметні сайти є однією з важливих форм роботи сучасного вчителя і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних веб-ресурсів відповідно до вимог ІКкомпетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

Перехід на дистанційне навчання, зумовлений пандемією, став неочікуваним та доволі серйозним випробуванням для всіх учасників освітнього процесу – освітян, вчителів, учнів та їхніх батьків.

Після тимчасової розгубленості всім довелося прийняти цей виклик та швидко адаптуватись до нових реалій, але питання розвитку дистанційної освіти набуло неабиякої актуальності.

Дистанційний формат передбачає наявність всіх притаманних очному навчанню атрибутів, таких як групові дискусії, колективне обговорення пройденого матеріалу, живе спілкування тощо.

Для забезпечення повноцінного освітнього навчального процесу на відстані, окрім технічного інструментарію, вчителю необхідно володіти низкою професійних та особистих компетентностей, які дозволять зацікавити, організувати учнів на початковому етапі та втримати їхню увагу аж до завершального.

Організувати якісне навчання з використанням цифрових технологій, комунікувати з учнями на відстані, надихати та мотивувати їх до навчання, допомагати батькам – це ті навички, якими тепер на додаток мають володіти наші вчителі.

Головна мета школи зараз — виховувати навички, такі як вміння працювати в команді, спілкуватися, ставити мету та досягати її. Усе це можливо опанувати тільки у співпраці з іншими учнями та дорослими.

Великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

Педагогіка партнерства (співробітництва) ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Її метою бачимо створення нового гуманного співтовариства. Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо:

- подолання інертності мислення,
- перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів.

Принципи партнерства застосовуємо:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);

• принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчителю необхідно використовувати в своїй роботі не тільки стандартні методи організації навчально-виховного процесу, але в більшій мірі виявляти ініціативу і будувати навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства можна використовувати цікаві й захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо.

Упродовж останніх років наполегливо працюємо на упровадження особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму.

Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів у навчальному процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації навчально-виховного процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, врахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;

- впровадження шкільного самоврядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству.

Сьогодні у професійній освіті існує і використовується безліч педагогічних технологій, які однак чітко не формалізуються, використовуються без належного розуміння цілей їх використання, переваг і недоліків. Педагогічні технології - система способів, прийомів, кроків, послідовність виконання яких забезпечує вирішення завдань виховання, навчання і розвитку особистості вихованця, а сама діяльність представлена процедурно, тобто як певна система дій.

Ознаки педагогічної технології:

- *змістовність* - наявність педагогічної концепції, що має технологічну реалізацію у вигляді педагогічної моделі, алгоритму, правила;

- *керованість і ефективність* - гарантоване досягнення результату;

- *економічність* - оптимізація праці вчителя;

- *відтворюваність* - можливість відтворення в широких масштабах без втрати результативності;

- *Коректована* - можливість використання в процесі викладання зворотного зв'язку у вигляді контролю, рефлексії, тренінгів.

Розглядаючи володіння вчителем педагогічною технологією як одна з умов оптимальності та продуктивності його педагогічної діяльності, зміст педагогічної технології можна представити як сукупність педагогічних умінь і прийомів реалізації педагогічного впливу і взаємодії:

- постановка мети взаємодії;

- аналіз сформованої ситуації і формулювання педагогічних завдань;

- здійснення цілеспрямованого впливу на особистість дитини та взаємодії з нею і управління навчально-виховним процесом;

- передача досвіду мовними (вербальними) і невербальними способами;

- організація життєдіяльності дітей та виховного простору;

- пред'явлення педагогічних вимог;

- оцінка вихованця та се позитивне підкріплення;

- дозвіл виникаючих конфліктів;

- вміння керувати своєю поведінкою і реакціями.

Педагогічні працівники Андрушівського ліцею №1 активно використовують у своїй діяльності різні педагогічні технології, що є важливою складовою формування в учнів ключових компетентностей.

ІХ. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі **початкової освіти** проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів **початкової освіти**, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Оцінюванню здобувачів базової середньої освіти та профільної середньої освіти підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих

курсів обов'язкового (базового) освітнього компонента та вибірково-обов'язкові предмети навчального плану відповідного ступеня.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили *здобуття базової середньої освіти, або профільної середньої освіти* відповідно до вимог Державного стандарту здійснюється шляхом *державної підсумкової атестації*.

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на *ключові компетентності і наскрізні вміння* та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державними стандартами відповідного ступеня.

№ з/п	Ключові компетентності	Очікувані результати
1	Спілкування державною мовою	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з</p>

		<p>іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел</p>

		<p>її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір,</p>

		<p>спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.</p>

Виокремлюються в навчальних програмах такі наскрізні лінії ключових компетентностей:

– «Екологічна безпека й сталий розвиток»,

- «Громадянська відповідальність»,
- «Здоров'я і безпека»,
- «Підприємливість і фінансова грамотність».

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв; їх необхідно враховувати при формуваннi шкiльного середовища. Наскрізнi лiнii є соціальнозначимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнiв уявлень про суспiльство в цiлому, розвивають здатнiсть застосовувати отриманi знання у рiзних ситуацiях.

Навчання за наскрiзними лiнiями реалiзується насамперед через:

- організацію освітнього середовища — зміст та цiлi наскрiзних тем враховуються при формуваннi духовного, соціального i фiзичного середовища навчання;
- окремі предмети та iнтегровані курси — виходячи iз наскрiзних тем при вивченнi предмета проводяться вiдповiднi трактовки, приклади i методи навчання, реалiзуються надпредметнi, мiжкласові та загальношкiльнi проекти. Роль окремих предметiв, iнтегрованих курсiв при навчаннi за наскрiзними темами рiзна i залежить вiд цiлей i змiсту окремого предмета та вiд того, наскiльки тiсно той чи iнший предметний цикл пов'язаний iз конкретною наскрiзною темою;
- предмети за вибором;
- факультативи;
- позакласну навчальну роботу i роботу гурткiв.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнiв соціальної активностi, вiдповiдальностi та екологічної свiдомостi, готовностi брати участь у вiрiшеннi питань збереження довкiлля i розвитку суспiльства, усвiдомлення важливостi сталого розвитку для майбутнiх поколiнь.</p> <p>Проблематика наскрiзної лiнii реалiзується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсiв, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екологiї, формуванню критичного мислення, вмiння вiрiшувати проблеми, критично оцiнювати перспективи розвитку навколишнього середовища i людини. Можливі уроки на вiдкритому повітрі.</p>

Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: **поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання та державна підсумкова атестація.**

Річне оцінювання здобувачів освіти 5 класу здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі наприкінці

навчального року. Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів 5 класу здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких форм та способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами, тощо);
- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами, тощо).

У рамках академічної свободи педагога та педагогині Зорянського ліцею здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Структура навчального року

1. Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес у закладах загальної середньої освіти організовується в межах навчального року, що розпочинається у *День знань - 1 вересня*, триває *не менше 175 навчальних днів*.

I семестр:

Примітки:

II семестр:

Примітки:

Канікули (всього 30 к.д.)

Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» тривалість канікул у закладах освіти протягом навчального року не може становити менше 30 календарних днів.

Осінні:

Зимові:

Весняні:

Навчальні екскурсії та навчальна практика здійснюватимуться для учнів відповідно до «Методичних рекомендацій щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів» (Лист МОН України №1/9-61 від 06.02.2008) протягом навчального року.

РЕЖИМ РОБОТИ

ліцею

на навчальний рік

Навчальний заклад працює за п'ятиденним робочим тижнем.

Навчання учнів проводиться в одну зміну.

Початок занять о 8 год 30 хв.

Всі позаурочні заходи закінчуються не пізніше 16.00 год.

Гурткова робота за окремим графіком.

Четвер – єдиний санітарний день.

Тривалість уроків:

- у 1 класі – 35 хвилин;
- у 2-4 класах – 40 хвилин;
- у 5-11 класах - 45 хвилин.

Тривалість перерв -

1 клас: 20хв.

2-4 класи: 15хв.

5-11 класи: 10хв.

Для всіх учнів школи є спільна велика перерва тривалістю 30 хв.

На кожному уроці у початковій школі через 15 хв., а у 5-11 класах один раз на урок проводяться фізкультхвилинки.

В освітній програмі
ліцею
ради
на навчальний рік
пронумеровано, прошнуровано
та скріплено печаткою
сторінок
Директор ліцею _____